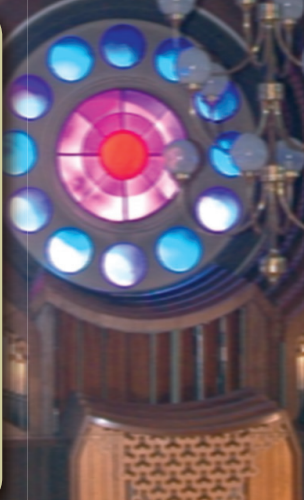

XXV. ÉVFOLYAM 2. SZÁM 2015.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK ÉS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE - KÓTA LAPJA

ÉNEKLŐ
IFJÚSÁG

Éneklő Ifjúság Szakmai Napok (Fagler Erika)	3-4. oldal
Aranyeső a Pécsi Éneklő Ifjúság hangversenyén, Pécsi Dalos Nap 2015 (Törtely Zsuzsa)	5. oldal
Tavaszi kórusünnep a Nemzeti Múzeum kertjében (Dr. Mindszenty Zsuzsánna)	6. oldal
Éneklő Ifjúság és Egri Dalosünnep (Kis Katalin)	7-8. oldal
IV. Szinkópa Vegyeskari Találkozó 2015. március 7. (Márkusné Natter-Nád Klára)	8-9. oldal
Álmodtunk egy nagyot, álmodtunk egy napot (Mihály Andrea)	9-10. oldal
Ünnepi hangverseny Kecskeméten Bartók Béla születésének napján 2015. március 25-én (Márkusné Natter-Nád Klára) ..	10-11. oldal
Pasaréti hangverseny (Kovács Mária)	12. oldal
NépZeneSzó	
Születésnap a Vass Lajos Népzenei Szövetségben (Dr. Gerzanics Magdolna)	14. oldal
„Kívül aranyos, belül kegyelmes” Hátlatelt sorok Erdélyi Zsuzsanna életéért (Medgyesy S. Norbert)	14-16. oldal
Szathmári Károly emlékére (Márkusné Natter-Nád Klára)	16. oldal
Egy kis technika... 110. (Dr. Bruckner Adrienne)	17. oldal
Felhívás "Legyen a zene mindenkié!" - Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusverseny	18-19. oldal
Felhívás továbbképzésre Dr. Bruckner Adrienne	19. oldal

Hátlap: XXV. Keszthelyi Reneszánsz és Barokk Napok

ARANYPÁVA NAGYDÍJAS VERSENY - Alsópáhok

2015. 05. 30-án Alsópáhok adott otthont a KÓTA Aranypáva Nagydíjas Gálaszintű Népzenei Minősítésének, amelyre 15 csoport és két szólista érkezett. A kiemelkedő minőségű produkciókat neves szakmai zsűri bírálta: Dr. Várnai Ferenc, Dr. Gerzanics Magdolna, Birinyi József, Dévai János és Dr. Alföldy- Boruss István. Az alábbi eredmények születtek:

ARANYPÁVA KÜLÖNDÍJ:

Iglice Népdalkör-Dinnyés, Nagycserkeszi Asszonykórus, Hévízi Tiszta Forrás Népdalkör, Nagylóki Baka Kórus, Decsi Hagyományörző Férfikórus, Nagylóki Népdalkör

ARANYPÁVA NAGYDÍJ:

Bodzavirág Népdalkör, Vadvirág Népdalkör-Németfalva, Csesztregi Népdalkör, Tihanyi Asszonykórus, Kemenesmagasi Népdalkör, Laposa Julianna, Gubinecz Ákos, Balatonszabadi Népdalkör, Törökkoppányi Menyecskekórus

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága 100.000 Ft-os különdíjat és elismerő oklevelet adományozott négy együttes-vezetőnek kiemelkedő munkájáért:

Füle Jánosné Kiss Hajnalka, Kulcsárné Csejtei Marianna
Molnár Ferencné, Sebestyén Zoltán művészeti vezetőknek. Gratulálunk!

ÉNEKLŐ IFJÚSÁG SZAKMAI NAPOK

80 ÉVES A SZEGEDI ÉNEKLŐ IFJÚSÁG

1935-ben Szeged elsőként csatlakozott az 1934 tavaszán megrendezett első budapesti rendezvényhez, amelyet Bárdos Lajos neve fémjelez. A hangversenyeket azóta is, ha nem is folyamatosan, de a nehezebb történelmi időköt leszámítva töretlenül megrendezik a városban. Mindig akadt elkötelezett szakember, aki tovább vitte a lángot, s nem hagyta kialudni. Megérdemlik, hogy nevüket felsoroljuk. Elsőként *dr. Szeghy Endre* állt a mozgalom élére, az 1950-es évektől kezdve *Erdős János* és *Szécsi József* voltak a elkötelezett szervezői az általuk alapított Karnagy Klub keretein belül.

Sokat tett a mozgalomért *Németh Olivérné* szakfelügyelő, később *Papp Györgyné* a városi tanács képviselőjében. 1995-től *Száz Krisztina* zenei referens a legfőbb mozgatója a programoknak a közben megalakult **Szeged Városi Kórus Egyesület** segítségével, melynek elnöke *Gyüdi Sándor*, a Szegedi Nemzeti Színház főigazgatója.

Több emberöltő sok ezer résztvevőjének emlékéit ünnepelte Szeged 2015. április 13-19 között.

A hagyományokhoz híven 3 napon át általános, közép- és főiskolai, egyetemi kórusok fellépését, majd a megyei zenetagozatos kórusok éneklését csodálhattuk. A hét végén pedig városunkban került megrendezésre a KÓTA „vándorrendezvénye”, az **Éneklő Ifjúság Szakmai Napok**, melyet az NKA támogatott.

A minősítő hangversenyeken **28 kórus** vett részt 9 Arany, 6 Ezüst 1 Bronz és 4 „Arany diplomával” minősítés született. Két kórus kiemelkedő produkciója érdemelte ki az Év kórusa kitüntető címet., a *Dohány Gabriella* vezette **Tömörkény István Gimnázium Leánykara** és a **Vántus István Zeneművészeti Szakközépiskola Leánykara** *Erdős Kinga* vezényletével.

A szakmai napok rendezvénysorozat három napon keresztül változatos programmal várta az ország minden részéről érkezett szakembereket, énektanárokat, karvezetőket.

A péntek délutáni nyitókoncerten szegedi szerzők: *Fricsay Ferenc*, *Király-König Péter*, *Vántus István* művei hangzottak el. A koncertet *Szőnyi Erzsébet*: **Didergő király** c. gyermekoperájának előadása zárta a Rókusi Általános Iskola tanulóinak előadásában, tisztelegve

ezzel a zeneszerző előző évben ünnepelt 80. születésnapja előtt. A gyermekoperát *dr. Liptákné Klement Ágnes* tanította be, *Tamás Ildikó* tanárnő állította színpadra igen sok leleményes ötlettel. Mind a szólólisták, mind a kórus nagyszerű élményt nyújtott, a közönség lelkes tapsal ünnepelte a

kitűnő előadást.

A koncert után *Párkai István* Kossuth-díjas karnagy tartott igen tartalmas előadást Bartók férfikari műveiről.

A vendégek ezután városnéző vonatkozás keretében ismerkedhettek meg az esti fényben Szeged jellegzetes épületeivel.

Szombaton délelőtt bemutató órákon vettek részt a szakmai napok résztvevői *Molnár Andrea* tanárnő az Arany János Általános Iskola 6. osztályával, *Diamant Ágnes* a JGYTF Gyakorló Általános Iskola emelt szintű másodikosaival, *Céh Ágnes* a Király-König Péter Zeneiskola 2. osztályos szolfézs csoportjával, *Dohány Gabriella* a Tömörkény István Gimnázium Leánykarával tartott bemutató foglalkozást.

Ebéd után a több rendezvénynek is helyt adó Karolina Iskola mutatkozott be, ahol a Terézia teremben *Gyüdi Sándor* Liszt-díjas karnagy, a kórus egyesület elnöke beszélt a szegedi kórusélet 150 évéről.

Délután a Karolina iskola impozáns Szt. György termében gyülekezett 16 általános iskolai kórus közel 500 énekese, hogy részt vegyenek a 2. alka-

lommal megrendezésre kerülő **Éneklő Délutánon**. A rendezvény alapötlete az volt, hogy lehetőséget kapjanak a kórusok a közös éneklés élményének megismerésére az összkari művek megszólaltatása során. Ezt követően a több száz énekes elhelyezkedett az udvaron 80-as számot formálva, majd a Tavasz szél vizet áraszt... kezdetű népdal éneklése közben 80 lufit engedtek fel a levegőbe, a benne rejlő üzenettel:

„A léggömböt a szegedi Éneklő Ifjúság 80. évfordulóját ünneplő énekesek bocsátották fel 2015. április 18-án.

A megtalálónak jó éneklést és minden jót kívánnak.”

Az érdeklődő szakembereknek *Rozgonyi Éva* Liszt- és Bartók-Pásztory-díjas karnagy Bartók egyneműkari műveiről tartott előadást, melyen közreműködött a **Bartók Béla Női**kar *dr. Ordasi Péter*

felelevenítésével. Azután *dr. Tóth Péter* Erkel- és Bartók-Pásztory-díjas zeneszerző, a Zeneművészeti Kar dékánja tartott előadást „A szövegválasztás és szöveghasználat problematikája a kóruszenében” címmel. Az előadáson közreműködött az **SZTE JGYPK Argentaeus Vegyeskara** *dr. Kovács Gábor* karnagy vezényletével.

vezetésével.

Este 7 órakor került sor a már hagyományos **Éneklő Ifjúság Gála-hangversenyre**, amelyen a zsűri által kiválasztott legjobb kórusok vettek részt a szegedi Kisszínházban. Itt került sor a Szeged Városi Kórus Egyesület kitüntetéseinek átadására is, az 1996-ban alapított Karnagyi díjra, melyet *Diamant Ágnes*, és a 2000-ben alapított Éneklő Ifjúságért díjra, melyet *Rózsa Gáborné* vehetett át.

Vasárnap délelőtt a Karolina Iskola Terézia termében folytatód-
tak a programok. Először *Fagler Erika* és *Erdős Kinga* beszélgettek a szegedi Éneklő Ifjúság 80 évéről, főként személyes élmények

A rendezvénysorozat-
ról nem hiányozhattak Szeged felnőtt kórusai sem. Meglepetésként a **Partiscum Kamarakórus** köszöntötte a résztvevőket megérkezésük alkalmából *Lázár Tamás* vezetésével, búcsúzáskor pedig a **Lassus Kamarakórus** énekelt *Varjasi Gyula* irányításával.

A 3 napos rendezvényen jelen volt a KÓTA vezetőségéből *Mindszenty Zsuzsánna* elnök, *Vadász Ágnes* főtitkár és *Hraschek Katalin* a Kóta Ifjúsági és Zenepedagógiai Szakbizottságának vezetője, a szakmai napok művészeti vezetője is, aki záró értékelésében méltatta a rendezvény gazdag programját, magas színvonalát és reményét fejezte ki, hogy a közös éneklés ügye tovább él, az „éneklő ifjúság” lelkesen énekel még sok-sok éven át, nemcsak Szegeden, de az egész országban.

Fagler Erika
a Szeged Városi Kórus Egyesület
ifjúsági munkacsoport vezetője

ARANYESŐ A PÉCSI ÉNEKLŐ IFJÚSÁG HANGVERSENYÉN

Idén március 27-én délután a Pécs-Baranyai Kórus- és Zenekari Szövetség, valamint a Pécsi Kodály Zoltán Gimnázium közös rendezésében került sor a **Pécsi Éneklő Ifjúság** hangversenyére a gimnázium aulájában. Nagy várakozás és izgalom előzte meg a versenyt, amelyre hét általános iskolai és hét középiskolai kórus nevezett be.

Nyitó számként William Boice: Halleluja c. kánonját az általános iskolások összkara énekelte *Kunváriné Okos Ilona* karnagy vezetésével. A rendezvényt *dr. Hoppál Péter* kulturáért felelős államtitkár nyitotta meg. Pécs a kórusmuzika fellelőjére – mondta a bevezetőben. Fölidézte a nagymúltú elődöket, akik sokat tettek a város zenei kultúrájáért. Utalt az 1988-as Európa Cantatra és arra, hogy idén nyáron ismét Pécs városa ad otthont e jeles nemzetközi eseménynek. Annak a reményének is kifejezést adott, hogy a fiatal karénekesek tovább folytatják majd e nagyszerű hagyományt. Ezt követően az Európa Cantatot népszerűsítő filmet nézte meg a nagyszámú közönség.

Elsőként a társrendező Kodály Gimnázium Bartók Leánykara vendégként városunkban tartózkodó vilnusi „**Liepaites**” Ének-Zenei Iskola Leánykórusa lépett a dobogóra – versenyen kívül – *Jolita Vaitkeviciene* karnagy vezetésével. A két kórus kapcsolata az elmúlt évben kezdődött. A litván vendégek egyebek mellett hazájuk dalaiból adtak ízelítőt. Bárdos: Hej, igazítsad c. kórusművének magyar nyelvű megszólaltatásával izzó hangulatot teremtett a koncert elején.

Ezután maga a verseny az általános iskolás korosztállyal kezdődött meg. A zsűri elnöke *Tillai Aurél* Liszt- és Magyar Örökség díjas karnagy, Pécs díszpolgára, a KÓTA tb. elnöke, továbbá *Nagy Ernő* karnagy, a KÓTA Ifjúsági Bizottságának tagja, és *Kertész Attila* Liszt-díjas karnagy, a KÓTA Művészeti Bizottságának tagja volt. Ebben a korcsoportban a következő eredmények születtek:

A **Mohácsi Park utcai Katolikus Általános Iskola Kiskórusa** (karnagy *Koleszárné Győri Gizella*), a **VKI Mátyás király utcai Általános Iskola Nagykórusa** (karnagy *Kunváriné Okos Ilona*), a **Megyervárosi Iskola Testvérvárosok terei Általános Iskola Nagykórusa** (karnagy *Taschnerné Sértő Ágnes*) arany minősítést diplomával, a **VKI Mátyás király utcai Általános Iskola Kiskórusa** (karnagy *Pollák Judit* és *Bolla Smiljana*), a **Megyervárosi Iskola Testvérvárosok terei Általános**

Iskola Kiskórusa (karnagy *dr. Szécsényi Lászlóné*), a **Sásdi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kórusa** (karnagy *Lakatos Judit*) arany minősítést ért el, míg a **Kodály Zoltán Ének-Zenei Katolikus Általános Iskola Komló – Kodály Gyermekkórusa** (karnagy *dr. Makráné Kónya Melinda*) nem kért minősítést.

A középiskolás énekkarok versenyét egy összkari mű bemutatása előzte meg. Békési-Marton Csaba pécsi zeneszerző Négy régi diákdal c. művének I. és IV. tételét a komponista vezényletével adták elő.

A versenyben az alábbi eredmények születtek: a **Pécsi Kodály Zoltán Gimnázium Bartók Béla Leánykara** (karnagy *Rózsa Bernadett*) és a **Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának Laudate Vegyeskara** (karnagy *Havasi Gábor*) arany minősítést diplomával érdemelt ki, és megkapták az Év Kórusa címet. A **Szent Mór Iskolaközpont Szent Mór Leánykar** (karnagy *Stauróczky Balázs*) arany minősítést diplomával ért el, míg a **Széchenyi István Gimnázium Leánykara** (karnagy *Wéber-Simon Krisztina*), a **Pécsi Janus Pannonius Gimnázium Leánykara** (karnagy *Kotáncziné Vajda Ildikó*), a **Szent Mór Iskolaközpont Szent Mór Vegyeskar** (karnagy *Stauróczky Balázs*), a **Pécsi Református Koillégium Vegyeskara** (karnagy *Pap Tamás*) arany minősítést kapott.

Végezetül *Tillai Aurél*, a zsűri elnöke zárszavában a kórusok nagyszerű teljesítményét méltatta, megköszönve a karnagyok áldozatos, igényes munkáját.

Törtély Zsuzsa

PÉCSI DALOS NAP 2015

A Pécs-Baranyai Kórus- és Zenekari Szövetség, a helyi Kodály Társaság a városvédő egyesülettel karöltve idén március 19-én rendezte meg a **városi dalosnapot**, amelyre három helyszínen került sor.

Elsőként 17.30-tól a hajdan volt nemzetközi hírű, 1862 és 1949 között működő Pécsi Dalárda emlékére állított Apáca utcai emléktáblánál rótták le kegyeletüket a résztvevők, ahol *dr. Vargha Dezső* főlevéltáros, városvédő egyesületi szakosztályvezető mondott emlékbeszédet, ezt követően a *Kotáncziné Vajda Ildikó* által vezetett **Janus Pannonius Gimnázium Leánykara** énekelte, majd koszorúzás következett.

A közeli Szent István téri Kodály-szobornál történt tisztelgés következett ezután 17.45-től. Itt *Kotáncziné Vajda Ildikó* szövetségi vezetőségi tag mondott emlékező szavakat, majd megénekelte az

egybegyűlteket. A megemlékezést itt is koszorúzás zárta.

A dalos napot most is a Leőwey Gimnáziumban 18 órakor rendezett díszhangverseny zárta. Elsőként a megyei népdaléneklési versenyen arany fokozatot nyert *Mohar Jázmin*, a Testvérvárosok terei Általános Iskola harmadikosa énekelte népdalokat, felkészítő tanára *dr. Szécsényi Lászlóné* volt. Másodikként a *Pollák Judit* által irányított **Mátyás király utcai Általános Iskola** ezen a versenyen eredményesen szereplő **kisiskolásai** következtek.

A **Testvérvárosok terei Iskola Nagykórusa** *Taschnerné Sértő Ágnes*, a **Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola Leánykara** *Bontovics Jánosné Rába Mária*, a „**Leőwey Klára**” **Nőikar** *dr. Szabó Szabolcs*, a **Pécsi Szeráfi Kórus** *Nagy Ernő* vezetésével adott színvonalas műsort. A műsorközlő *Kunváriné Okos Ilona* szövetségi vezetőségi tag volt.

Ez a rendezvény is bizonyította, hogy a mai pécsi dalosok tisztelgően tartják a régi – sokáig csak férfiakból álló – helyi dalárdisták emlékét, és ennek jegyében rendezik meg évről-évre magas színvonalú hangversenyüket – immár a mai világhírű magyar daloshagyományok jegyében.

Törtély Zsuzsa

TAVASZI KÓRUSÜNNEP A NEMZETI MÚZEUM KERTJÉBEN

A magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége 2015 tavaszán felkérést kapott a Budapesti Fesztivál- és Turisztikai Központ NKFT vezetőjétől, *Bán Teodórától*, hogy ifjúsági kórusaink fellépésével szervezzünk közösen egy nagy közös kóruséneklést a Tavasz Fesztivál záró napján a Nemzeti Múzeum lépcsőjén. *Hraschek Katalin*, az Ifjúsági és Zenepedagógiai Szakbizottság vezetője hívására a KÓTA Titkársága segítségével **11 iskolai kórus** vállalkozott a részvételre. Április 26-án, vasárnap délelőtt gyülekeztek a gyerekek a Múzeum kertjében. Hozzávetőlegesen **650-700 kórustag** kellett megtalálja a helyét a Múzeum lépcsőin az egyénileg előadott műsorszámok és a közös éneklés során. Hihetetlen fegyelmettséggel, és magas szintű művészi felkészültséggel érkezett valamennyi kórus. A szabadtéri koncert népdalok éneklésével zárult, amelybe a közönség is nagy örömmel bekapcsolódott.

Reméljük a remek ötletnek, a szívmengető nagy közös éneklésnek lesz folytatása jövő tavasszal is.

Álljon itt a résztvevő kórusok és a felkészítő karnagyok neve. Mindenkinek nagy szeretettel gratulálunk, és köszönjük a részvételt- igazi TAVASZI KÓRUSÜNNEP volt!

Patrona Hungariae Iskolaközpont Gimnáziumának Leánykara, karnagy: **Nagy Andrea**

Újpesti Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium Gyermekkara, karnagy: **Pásztai Károly**

Vörösmarty Leánykar, karnagy: **Gyombolai Bálint**

Kőbányai Szent László Általános Iskola Harmónia Gyermekkara, karnagy: **Hajsrecker Krisztina**

Gregor József Általános Iskola Jubilate Nagykórusa, karnagy: **Dávid Krisztina**

Madách Imre Gimnázium Vegyeskara, karnagy: **Krasznai Gáspár**

Pesterzsébeti József Attila Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola Tavasz hangok Kórusa, karnagy: **Rózsavölgyi Ildikó**

Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Gimnázium Akácvirág Gyermekkara, karnagy: **Medvenics Éva**

Andor Ilona gyermekkar, karnagy: **Tamási Kinga**

Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola Kórusa, karnagy: **Blazsek Andrea**

Szent István Király Zeneművészeti Szakközépiskola Vegyeskara, karnagy: **Tőkés Mária Tünde**

Zongorán közreműködött: **Vetésiné Magyar Éva**

Mindszenty Zsuzsánna

ÉNEKLŐ IFJÚSÁG ÉS EGRI DALOSÜNNEP

2015. áprilisában két hétvégén át zajlott a zenei fesztivál Egerben. Április 17-én a hangszeresek versengését követhettük nyomon a Bartakovics Béla Közösségi Ház Dísztermében. Egri és a környező településekről érkezett gyerekek adták elő darabjaikat a közönség és a zsűri előtt. A különböző életkorú és hangszeres felkészültségű ifjú hangszeresek közül az kapott díjat, aki a darabját nemcsak magabiztos hangszertudással, hanem muzikálisan, zeneileg megformáltan, kiforrottan adta elő.

A fesztivál nagydíját kapták: *Fodor Gabriella-Koncz Katalin-Szalai Regina* blockflöte triója, *Liptai Enikő* hegedűs, valamint az **egri Farkas Ferenc Zeneiskola fuvola kvartette** (*Sebők Veronika-Heverdle Emese-Sáfrán Henriett-Sajtos Anett*). Ezen kívül nívódíjakat, különdíjakat és dicséreteket kaptak a legjobbak szép oklevél és tárgyjutalmak kíséretében.

A következő hét végén a kórusoké volt a főszerep. A fesztiválon **Éneklő Ifjúság hangverseny**, valamint a **Gyakorló Iskolák II. Országos Kórustalálkozója** zajlott egy időben. A Dalosünnepről a Lenkey János Általános Iskola kórusának vezetője *Klem Dénes* írt tudósítást, élménybeszámolót.

Az Éneklő Ifjúság hangversenyen ez alkalommal kilenc együttes vett részt, közülük öt kért KÓTA minősítést. Az általános színvonal magas volt, szép hangú, jól felkészült énekarokat hallhattunk. A karnagyok remek műsorokat tanítottak be, figyelembe véve énekeseik életkorát, érdeklődését, kórusaik kvalitását, mindeközben szem előtt tartva a zenei értékeket is.

Az **egri Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános-, Közép-, Alapfokú Művészeti Iskola és Pedagógiai Intézet Gimnáziumi Vegyeskara** Arany minősítést kapott. Műsorukban Kodály János-köszöntője szépen szólalt meg, Keith Hampton spirituálja pontos, mégis könnyed volt. Ez volt a produkció legérettebb darabja. Vezetőjük *Kovács Ádám*.

Szintén Arany minősítést szerzett a **budapesti Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnázium Férfikara**. Fantasztikus, hogy a vegyeskarban éneklő ifjú urak önálló férfikarban is dolgoznak. Ígéretes, kedves csapat, Farkas Ferenc Pataki bordala igazi élmény volt tőlük. *Stímez András* igazgatja őket.

Balassagyarmatról érkezett a **Rózsavölgyi Márk AMI Kisvegyeskara** *Franka Beáta* vezetésével. Szép hangzású, igényes zenei megoldásokat megvalósító kórust hallottunk. Remek volt az együttműködés a zongorakísérőjükkel, *Lévárdi Beátával* is. Muzikális műsorukat a zsűri Arany Diplomával, Országos Dícséret fokozattal díjazta.

A délután két igazán kiemelkedő produkciót hozott. A legkisebbeket a **debreceni Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskola Szivárvány Gyermekkar Kicsinyek Kórusa** képviselte. Csodálatosan tisztán csengő gyermekhangok, fölényes biztonsággal előadott művek, a karnagyukkal való tökéletes összhang jellemzi őket. Minden műsorszámuk élmény volt, számomra a záró szám, ifj. Somorjai: A kis gőzös című műve hozta a legderűsebb pillanatokat. Karnagyuk: *Deli Gabriella*. A legmagasabb fokozatot kapták: Arany Diplomával, Az Év Kórusa. Gratulálunk!

A Budapesti Bethlen Gábor Ált. Isk. és Gim. Canticum Bonum Vegyeskara

Szent Efrém Görögkatolikus Ált.s Isk. Szivárvány Gyermekkar Kicsinyek Kórusa

A Budapesti Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnázium Férfikara

A Rózsavölgyi Márk AMI Kisvegyeskara

Az Arany János Általános Iskola Énekkara

Az Arany János Általános Iskola Pacsirták Énekegyüttes

Az Egri Érseki Fiúkórus

A másik kiemelkedő kórus a **budapesti Bethlen Gábor Általános Iskola és Gimnázium Canticum Bonum Vegyeskara** volt. Az énekkar fiairól már szoltunk, most a teljes vegyeskart kell méltatni. Csodás meglepetéssel indították: Lassus Visszhang-kórusát énekelték, a „visszhang” tökéletesen kiválasztott énekesei gyönyörű hangzással válaszolgattak a dobogón álló nagykórusnak. A kórus fiatalos, lendületes, mégis muzikális, kidolgozott műsort mutatott be. A Lassus mű mellett Brahms In stiller Nacht-ja is gyönyörű volt. Karnagyuk *Stimecz András*. Ők is a legmagasabb minősítést kapták: Arany Diplomával, Az Év Kórusa. Gratulálunk!

De gratuláció illeti a többi fellépő énekkart is: régi kedves ismerősünk az **Arany János Általános Iskola Énekkara** Gyöngyösről *Némethné Süveges Zsuzsa* vezetésével, és a **Pacsirták Énekegyüttes** ugyanebből az iskolából igényes szép műsort énekelt. Az **Egri Érseki Fiúkórus** is évek óta üde színfoltja a város kóruséletének, vezetőjük *Schmiedmeiszter Szilvia*. A délután zárásaként a különleges családi énekkar, a **Family Singers Énekegyüttes** lépett fel (vezetőik *Tóthné Vermes Zita* és *Tóth Vilmos*), a tőlük megszokott biztonsággal, gazdag műsorral.

A sok-sok gyereket, időnként valóban nagy tömeget mozgató rendezvények logisztikai háttere példás volt. A szervezésben az EKF gyakorlós tanárait összefogta *Szabóné Vass Márta* tanárnő. Segítette a rendezvényt a Gyakorlóiskolák Szövetsége is, valamint a Cantus Agriensis Kulturális Egyesület és az Egri Kulturális és Művészeti Központ.

Kis Katalin

A Family Singers Énekegyüttes

IV. SZINKÓPA VEGYESKARI TALÁLKOZÓ, 2015. MÁRCIUS 7.

Negyedik márciusi tavasz, amikor beszámolót közölhetünk a **Szinkópa találkozóról**. Mit is mondtunk először? Remek kezdeményezés, a kórusok, a kórusvezetők és az énekesek érdekében! Mindig megvan a vágy az énekkarokban, hogy másokkal is találkozhassanak, megismerjék egymást és a másik gazdag repertoárját, valamint összemérhessék erejüket, tudásukat, baráti versengésben, kölcsönös-kollegiális szinten.

Erre érzett rá *Cseri Zsófia* a kiváló karnagy, zene-pedagógus, a sok sikert, elismerést kiérdemelt Erkel Ferenc Vegyeskar vezetője. Vérében van a segíteni akarás, a példamutatás lehetősége. Kórusával évek

óta tart „műhelypróbákat” vendégek meghívásával. Így teljesedett ki egyre szélesebb formában e nagyobb szabású rendezvény gondolata és megvalósítása, általában négy vendégkórus meghívásával. Így a nap folyamán, négy alkalommal más-más karnagy vezetheti a felszabadult közös éneklést, rövid, népszerű műveket vezényelve. Az egész napos program pedig igyekszik mindazt nyújtani, ami az „örömeleklés” megvalósulásához, átéléséhez teremt inspiráló hangulatot.

Ebben az évben először adott otthont a rendezvénynek a BMC (Budapest Music Center) – már bejárattott és megkedvelt – új koncert helyszín, amelynek gazdája *Göz László* kedves szavakkal köszöntötte a kórusok szakmai napját és a résztvevőket.

A Találkozó reggelén, a Köszöntést követően az első Örömeleklés,

majd az izmokat megmozgató Reggeli torna – *Schön Károlyné Tody Ilona* irányításával és az elengedhetetlen Hangszál-fitness – *Kocsis-Holper Zoltán, Kővári Judit, Somorjai Paula* vezetésével indította a nap programját. Évről évre megismétlődik az énekesek figyelmét, alkalmazkodó képességét próbára tevő, oly fontos – és ebben a formában különleges – Karnagyváltó. Az idén négy karnagy: *Hartványi Judit, Kollár Éva, Párkai István, Szabó Sipos Máté* keze nyomán szólalt meg Csemiczky Miklós: Pater noster című, méltán népszerű remekművének egy-egy részlete, az énekesek legjobb tudása szerint. Az esti záróhangversenyen pedig a négy szereplő kórus együttesének előadásában hangzott el a mű *Párkai István* vezényletével.

Az ebéd utáni program a „*Ki-kicsoda?*” elnevezésű beszélgetéssel kezdődött, amelyben Csemiczky Miklós vallott pályájáról, munkamódszeréről, legújabb munkájának alakulásáról. Újdonságként a K(órus)-faktor színesítette a délutánt. Minden kórus egyetlen választott művet énekelt az egymást kíváncsian hallgató közönségnek és egy szakértő zsűrinek. Az elhangzott mű után minden zsűritag néhány mondatban értékelte az előadást. Ez a viccesen komoly bemutatkozás minden együttes számára hasznos főpróbát is jelentett az esti hangversenyhez. Az éneklést újabb beszélgetés, véleménycseré követte, amelynek során a „*Színpadképes viselkedés*” igen tanulságos problematikáját tárták fel – *Kővári Judit, Szabó Sipos Máté, Varga Csilla*, a sok kül-és belföldi színpadot „megjárt” kollégák. Kávészünetek, ebéd- és vacsora szünet tette változatossá-kötetlenné az egész napos foglalkozást.

A nap fénypontja az esti „*Zárókoncert*”. A közreműködő énekarok: a vendéglátó **Erkel Ferenc Vegyeskar** (Budapest), karnagy:

Álmodtunk egy nagyot, álmodtunk egy napot

Nem az első alkalom, mégis mindig olyan, mintha az lenne. Március 7-én újra Szinkópa-napra ébredünk. Kora reggel a kórustalálkozó magas színvonalát biztosítani hivatott kellékek hadával kelünk útra. A tucatszámú doboz és szatyor gőzölgő kávéval teli termoszokkal, ajándékokkal, kottákkal megtömve kísér minket a Mátyás utcába. A város még alszik, látszik a leheletünk. Még a szombat reggel sem ocsúdik, ahogyan a BMC ajtaja is csak akkor nyitja ki kulcsra zárt szemeit, mikor ráeszmél, hogy eljött az idő, kezdődik, amire hónapok óta készülünk. A IV. Szinkópa Vegyeskari Találkozó.

BMC? Barátságos, Meghitt, Célszerű? Befogadó, Megértő, Civilizált? Bizalmas, Megbízható, C-dúr? Igen. Budapest Music Center. Álmodtunk egy nagyot, ezt a napot erre a helyszínre. Jól tettük, és ők jól tettek velünk és nekünk.

Kezdődik. Örömeinkülünk Cseri Zsófia örömeire.

Reggeli torna. A melegbarna koncertterem téglafalai között gyűlünk össze közel kétszázan, a sok kórus már egy kórus, és műveljük a testünket, hiszen az éneklés sport. Tody Ilona kedvessége megmozgatja elgémberedett tagjainkat, megértjük, hogy hangszerek vagyunk, s a hangszál-hangszer tokjai is mi magunk vagyunk.

Hangszál-fitness. Hangedzőink, Kocsis-Holper Zoltán, Kővári Judit, Somorjai Paula treníroznak. Három személyiség, egy tőről fakadó technikai tudás. Eltereljük a figyelmünket a gégemozgásról,

Cseri Zsófia. **La Ceffettiera Stioppéta** (Budapest), karnagy: *Murányi Eszter*. **Concordia Vegyeskar** (Komáromból, a Duna túlsó partjáról), karnagy: *Stubendek István*. **Kórus Spontánusz** (Sopron), karnagy: *Kocsis-Holper Zoltán*. A már említett Csemiczky kórusmű után elhangzott Donizetti vígoperájából a „Háznép kara” *Szabó Sipos Máté* vezényletével. A méltó siker nagy ünneplése kísérte az énekkarok szereplését.

Őszinte elismerés illeti a szervezőket, az Erkel Ferenc Vegyeskar karnagyát **Cseri Zsófiát** a házigazda kórus minden lelkes tagját, akik kedves és figyelmes vendéglátói voltak a közös örömteli, baráti muzsikálásban töltött nap résztvevőinek. Életre kelnek bennük Babits Mihály verssorai:

„Mindenik embernek a lelkében dal van,
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”

Márkusné Natter-Nád Klára

A legszebben, igaz őszinte szívvel foglalta össze gondolatait a IV. Szinkópa Vegyeskari Találkozó Az **Erkel Ferenc Vegyeskar** egyik énekesé

karöltve rugózunk a hangokon, hosszú csövet nyitunk a torkunkban, melyből kiárad a zene. Zsonglörként egyensúlyozunk, hogy hangtányérjaink le ne essenek a légoszlop-botjaikról. Mindahányan szólístává minősülünk, betöltjük a teret. Impulzusok, melyek haza vihető gyurmagombóként összeállnak a fejünkben.

A kávészünet most is kávéillatú.

Karnagyváltó. A nagy kórustortát négy szeletre vágjuk, eloszunk. Vetésforgó. A kar nagyjai egymás után művelnek bennünket. Csemiczky Miklós szeme hallatára alakítják a Pater noster. „Mindeki másképp csinálja”. Wilson Alwyn Bentley hópehely-fotóin sincs két egyforma pihe, nem létezik. De a sok kis csoda egy puha, fehér takarót alkot. Mi ebben gyönyörködünk, részletek és egész, analízis és szintézis, hangok és ütemek, ütemek és frázisok, frázisok és Pater noster...

Örömebed után újra örömeink zendül Murányi Eszterrel.

Ki kicsoda? A Pater noster patere, Csemiczky Miklós zeneszerzői nyugalomával és bölcs megfontoltságával gondolkodtat el minket. A szerző is ember? Reggel fogat mos és dolgozni kezd? Ihlet vagy megrendelés? Ez is munka, feladat? Az ember nem is gondolná...

Hangszál-bemelegítés. Daltornászokká válunk, hangszalag-gyakorlatunkat Kollár Éva segítő kezei és szavai vezetik.

Örömeinklés. Kocsis-Holper módra tényleg öröm a madrigál, még akkor is, ha a sebes francia szöveg helyett olykor „lala” szól...

K(órus)-faktor. A zsűri nincs híján tudásnak, pedagógiai eredményeknek, tanító szándéknak. Faktor: latin: hajtóerő, tényező. Kórusonként mutatjuk és kutatjuk. Milyen erő hajtotta Brahmsot vagy Kocsárt? És bennünket? Emberi és zenei tényezőket fürkésznünk, s rájövünk, hogy mennyi mindent tudunk és érzünk már, és mennyi mindent nem tudunk és érzünk még.

Bach dicsőséges énekét Stubendek Istvánnal örömeinkeljük.

A négyszögletű kerekasztal lovagjai arról beszélnek, hogyan éljünk a színpadon. Csodálkozva vesszük tudomásul, hogy a koncert már akkor elkezdődik, mikor az első bevonuló kislábujja megérinti a színpad szent parkettáját. Kommunikáljunk a közönséggel, de nem egyenként, hanem egyként. Ők most egy. Mindenkire egyszerre nézek nagylátószögű tekintettel.

Operakórus. Donizetti buffája Szabó Sipos Máté muzikálisan finom kezei alatt csiszolódik. Kellő komolysággal cizellálja a komolytalanságokat, hiszen másképp a humor röhej lesz...

Zárókoncert. Este a kórusnap dobozát egy aranszínű koncert-szalaggal kötjük át. Budapest,

Komárom, Sopron, egyformán mások vagyunk. Aztán összkaröltve állunk Párkai tanár úr előtt, s a Pater noster valóban miatyánkká válik. Homályosan látom a pódiumon kínzó lassúsággal vezénylő alakot. Hogy lehet, hogy ebben a pillanatban megszűnik a tempó fogalma, hogy lehet, hogy egy élet tapasztalata kitölt egy végtelenségig elnyújtott nyolcadot is? Nyolcvanhét nehéz évtől egyáltalán nem leláncolva. Még ne tedd le...

Az imából mosoly, a csendből hang-kavalkád, a lassúból gyors lesz, s mi szolgakórusként követjük a karmester mesteri karját.

Vége. Fogjuk dobozainkat az aranszalaggal átkötte, magunkkal visszük, megőrizzük, bármikor kinyithatjuk. A BMC újra üres, mint a kávéstermoszok, a sötétben újra látszik a leheletünk.

Köszönjük.

Mihály Andrea

ÜNNEPI HANGVERSENY KECSKEMÉTEN BARTÓK BÉLA SZÜLETÉSÉNEK NAPJÁN, 2015. MÁRCIUS 25-ÉN

Megemlékezésre legméltóbb helyszín a Református Újkollégium gyönyörű magyar szecessziós épülete, melynek dísztermében Bartók Béla több alkalommal is szerepelt nevezetes hangversenyek keretében. A hangversenyterem bejárati ajtaja mellett kétoldalról emléktábla örökíti meg a jeles napokat.

A jobboldali Kodály Zoltánra emlékezik, a baloldali tábla szövege:

ITT HANGVERSENYEZETT BARTÓK BÉLA
1927. JANUÁR 26-ÁN ÉS 1929. ÁPRILIS 3-ÁN

Kecskeméten Kodály szülővárosában már az 1900-as évek első felében, tehetséges és lelkes emberek vállalkoztak és tevékenyen közreműködtek Kodály és Bartók műveinek bemutatására. Elsőként említhetjük M. Bodon Pál nevét. – Bartók munkatársa volt az erdélyi népdalgyűjtésben – majd 1910-től a Kecskeméti Városi Zeneiskola igazgatója lett és csaknem négy évtizedig a város zenei életének vezető egyénisége volt. Jelentős publicistai tevékenysége hozzájárult, hogy felhívja a figyelmet Kecskeméten bemutatásra kerülő új művekre, ifjú zeneszerzők bemutatására. Gondoskodott róla, hogy a kecskeméti lapok hírt vegyenek az eseményekről és a főváros is tudomást szerezzen róla.

Így adtak hírt Bartók Béla első zongoraművészi-zeneszerzői szerepléséről Kecskeméten 1913. február 1-jén. A Városi Dalárda hagyományos Kuruc Estélyén Basilides Mária énekművésszel léptek fel.

A világháborús eseményeket követő későbbi évek után a Városi Zeneiskola rendszeresen szervezett hangversenyeket neves hazai és külföldi művészek felléptével.

1927. január 26-án Bartók Béla adott szólóestet az Újkollégium dísztermében. Az újabb koncertre 2 évvel később 1929. április 3-án került sor. Kodály és Liszt művek is előadásra kerültek. Bartók személyes fellépésére 1936. május 11-én került ismét sor Zathureczky Ede hegedűművész társaságában.

Zenetörténeti jelentőségű, hogy M. Bodon Pál 1926-ban felkérte

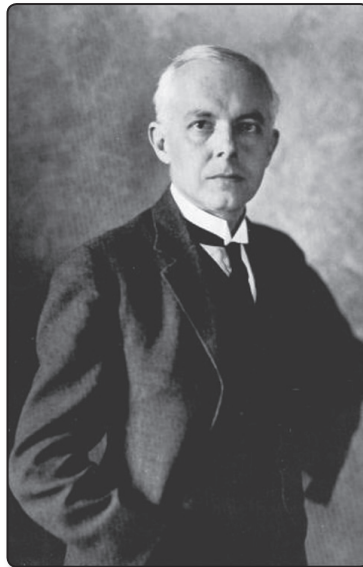
a Norvégiából hazatérő Vásárhelyi Zoltánt zeneiskolai tanári állás elfoglalására. Néhány év múlva Vásárhelyi a Városi Dalárdát vegyeskarrá szervezte, és ezzel útnak indította Kodály Zoltán és Bartók Béla kórusműveinek bemutató diadalútját.

1934-ben a Katona József színház díszhangversenyén mutatták be a Falun című ciklus 2. és 3. tételét. 1936 – ban a Magyar népdalok: II. A bujdosó, III. Az eladó leány, IV. Dal tételit. Az Újkollégium dísztermében felsorakoztak a zenei kitűnőségek: Tóth Aladár, Lányi Viktor, Failoni Sergio és sokan mások. Nevezetes hangverseny volt 1937. április 20-án a Katona József Színházban, ahol Kodály és Bartók Gyermekekkarait és Egyneműkarait mutatták be kecskeméti, félegyházi és nagykörsi kórusok. Bartók Béla feleségével együtt megjelent a hangversenyen számos kiváló zenekritikus társaságában.

Idézünk Tóth Aladár, a Pesti Naplóban megjelent méltatásából: „A Bartók- muzsika szelleme természetesen akkor bontakozott ki teljes nagyságában, mikor maga Vásárhelyi Zoltán állt a dobogóra a Városi Dalárda nagyszerű együttesével.”

Vásárhelyi Zoltán 1940-től Budapesten a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán folytatta munkásságát. A felnövekvő ifjú énektanár-karvezető generációnak adhatta tovább tudását, megszállott szeretetét és tiszteletét a Bartók és Kodály kórusművek iránt. Erre emlékezik és gondol mindig nagy köszönettel és tisztelettel egykori tanítványa, e sorok írója.

Kecskemét zenei élete tovább virágzott, sok eseményről lehetne beszámolni, de most elevenítsük fel a Bartók Emlékhangversenyen szereplő énekkar múltját. 1961-ben Kecskeméti Pedagógus Énekkar néven alapított kórust Ádám József. Őt követte Vörös János, majd Erdei Péter, akinek közel

harminc éves irányítása alatt a kórus Magyarország egyik vezető amatőr kórusa lett. *Laczkó János* 1955 óta tagja az együttesnek – az idei esztendő már a húsz éves jubileum jegyében telik. – Zeneakadémiai évei alatt is rendszeresen leutazott a próbákra és 2005-ben vette át Mesterétől a stafétabotot. Az együttes 2007-ben vette fel a **Kecskeméti Cantus Nobilis Kórus** nevet. A Magyarországon jól ismert kórus Európa szinte valamennyi országában szerepelt már és mindenkor méltó módon képviseli a magyar kóruskultúrát. Mindig újabb művekkel megismerkedve, tiszteletben tartják és nem feledkeznek meg a „Hírös város” zenei hagyományairól sem.

Emlékezés Bartók Bélára és Liszt Ferencre az e címmel hirdetett Bartók Emlékhangverseny gondolatának szervezője és magvalósítója *Laczkó János* a **Cantus Nobilis Kórus** karnagyja volt.

Főszereplő a Kórus, Bartók Béla kórusműveinek bemutatásával és Révész László zongoraművész Liszt Ferenc műveinek előadásával.

Elsőként hangzott fel az Öt Egyneműkar Kiszenevari kísérettel. Közreműködött az **M. Bodon Pál Kamarazenekar**. A vezénylő karnagy *Laczkó János*. Előadásra került a Huszárnóta és a Resteknek nótája – férfikari előadásban, a Ne menj el, a Bo-

lyongás – nőikari előadásban. Minden tétel saját hangulatának megfelelő szépen megformált, előadásban szólalt meg, hogy végül a Cipósütés vidám hangulata, pergő éneke zárja a ciklust.

A műsor alcíme „*Unoka és nagyapa*” utal arra, hogy Liszt Ferenc tanítványa volt Thomán István, és az ő tanítványa Bartók Béla. Már az előző században Kecskemét zenei életében Liszt Ferenc is jelentős szerepet töltött be, így nem véletlen, hogy az Emlékhangverseny alkalmával is előadásra kerültek Liszt Ferenc művei, a b-moll etűd, Chant Polonais, Desz-Dúr Consolation, és a sokak által ismert Magyar Történelmi Arcképek: Széchenyi István és Eötvös József tételei. Az előadó *Révész László* orgona- és zongora művész a Kodály Iskola tanára. Finom játékával, kifejező stílusával elvezette a hall-

gatóságot Liszt Ferenc világába, amiért köszönettel adóztak a művésznek.

A következőkben felhangzott Illyés Gyula: Bartók c. költeménye Tolnai Ottó előadásában. Majd rövid beszédet tartott Krajcsovski József az énekkar elnöke, megemlékezve a születésnap alkalmával azon szomorú tényről is, hogy összesen 70 éve Bartók Béla halálának.

A műsor második részében a kórus előadásában ismét olyan Bartók művek hangzottak fel melyek bemutatása Kecskeméthez fűződik. Remek előadásban szólalt meg, a Négy szlovák népdal, jól érzékeltetve a „Havasi legelő” természetfestő jellegét, majd a tételek fokozódó hangulatában épült fel a mű az erőteljes táncos befejezésig. A kiváló zongorakísérő: Révész László volt. Befejezésül a Magyar Népdalokból a: 4. Dal két népdalból álló tétele csendült fel. A kórus egyaránt jól adta elő a szépen megformált pianissimot, és a drámai fordulatnak megfelelő egységesen zengő erőteljes hangzást. Vezényelt: *Laczkó János*.

Az előadott művek átélt előadása során mindenek előtt azt állapíthatja meg a hallgató, hogy az előadók, a kórustagok, akik sokféle kórusműben járatosak, de talán kevesebb Bartók művet énekeltek eddig, megéreztek a legfontosabbat, a zeneszerző lelki világát-hangi világát, azt a különös vonzerőt ami mással össze nem hasonlítható, de ami már a próbák során megérintette az énekeseket, és a hangverseny alkalmával pompásan kinyílt, a karnagy által sugárzott erőben.

Dicséret illeti a kórust és vezetőjét, hogy vállalkoztak erre a kiemelt feladatra és Kecskeméten 2015-ben méltó módon bemutatták és ünnepelték Bartók Béla művészetét.

Márkusné Natter-Nád Klára

PASARÉTI HANGVERSENY

Ritkán fordul elő, hogy megszűnt együttes fellép. A Liszt Ferenc Kamarakórus már 22 éve befejezte működését, de néha összeállnak a régi kórustársak, és Mesterük, **Párkai István** Kossuth-díjas prof. emeritus vezényletével koncertet adnak. Így történt április 19-én, amikor vasárnap délután a Pasaréti téri templomban közönség elé álltak, és a régi énekesekből toborzott együttes 40 tagja maradandó élményt nyújtott.

A hangverseny megnyitó beszéddel kezdődött, amikor **Malina János** állt elénk, és a „házigazda” **Déri András** karnagy-organaművész gondolatait közölte:

Kedves Közönségünk!

Szeretettel köszöntöm Önöket a **Párkai István** által 1963 és 1993 között vezetett Liszt Ferenc Kamarakórus egykori tagjaiból alakult énekkar mai hangversenyén.

Hosszan beszélni most nem lehet, röviden meg nem érdemes, mégis engedtessek meg néhány mondat, gondolatébresztőnek.

„A Lélek, olyan, mint a szél, ott fúj, ahol akar. Halod zúgását, de nem tudod honnan jön és hová megy.” Jézus csodálatra méltó hasonlata **János evangéliumában** olvasható és a következőképpen folytatódik: „Így van mindaz, aki a Lélektől született.”

Igen, a Teremtő Lélek bárhol, bárkiben, bármilyen formában megnyilvánulhat.

Nem tudhatjuk, honnan jön és merre tart. Egyszer csak feltűnik, ott van és átalakítja életünket.

Ez mindnyájunk életének egyik nagy titka, ahogy az élet maga is az.

Tudományos módszerekkel még nem sikerült megfejtenünk.

Egy valamit azonban bizton állíthatunk: az emberi lélek nem öregszik, mert életkortól, életállapottól független.

Mi mindnyáján, akiknek megadatott, hogy valaha a **Párkai Tanár Úr** által megálmodott és létrehozott Liszt Ferenc Kamarakórus tagjai lehessünk, most újra összegyűltünk abból az alkalomból, hogy együtt énekeljünk **Tanár Úr** vezényletével – és a régi közösségi érzések felidézésével újra megtapasztalhatjuk a közös éneklés csodáját.

Nem tudhatjuk, hogy egy **Párkai István** nevű rendkívüli zenei felkészültségű fiatal karnagy, 1963-ban honnan kapta a sugallatot, hogy egy kamarakórust alapítson kiváló zeneakadémista növendékekből?

Honnan merítette az erőt, hogy ezt az énekkart 30 éven át, egészen 1993-as megszűnéséig – állandóan cserélődő tagsággal – kimagasló színvonalon vezesse?

Mi ösztönözte arra, hogy választékos ízlésű programokkal lássa el kórusát újból és újból, hogy azokkal nagy sikereket érjenek el itthon és külföldön egyaránt.

Nem tudhatjuk, de nem is kell tudnunk, mert, mint ahogy az előbb elhangzott: ...”Így van mindaz, aki a Lélektől született.” **Titok**.

A **Liszt Ferenc Kamarakórus** hajdanvolt és most e koncert alkalmából újra összeáll tagjai pedig – köztük jeles karnagyok, tanárok és hangszerek, zenetörténészek, zeneszerzők és zenebarátok – boldogok vagyunk, hogy nem tudhatjuk, nem érthetjük a **Titkot**, de örömmel szemléljük azt, mert érezzük, ha egy ilyen lehetőség adódik, akkor érdemes azon részt venni és újra közösen énekelni.

Nem öregedő lelkeink e **Titok** bűvöletében találkozhatnak.

A mai napon ezt is megköszönjük vezetőnknek, **Párkai Tanár Úrnak**.

Vagyis azt, hogy a Kamarakórus élén kifejtett áldásos kórusvezetői tevékenységének hatása mindannyiunkban tovább él és munkálkodik mindmáig és a közös múlt élményeiből táplálkozó lelkiségünk bármikor feléleszthető.

Illó, hogy az Isten házában, ebben a templomban itt és most, merjük ezt kimondani! Vallási és világnézeti hovatartozástól függetlenül, elfeledve az Idő múlását.

Isten éltesse **Párkai István Tanár Urat** és énekeseit, tanítványait és minden jelen- és távollévő barátunkat és adjon még nekünk sok közös éneklési lehetőséget!

Szeretettel hívjuk tehát Önöket, kedves **Hallgató**ságunkat, legyenek Önök is társaink a most következő röpké órában. Nem törődve múlttal és jövővel, adjuk át magunkat az **Alkotó Lélek Titkának**, éljük át újra lelki fiatalságunk valóságát.

Fogadják és hallgassák műsorunkat szeretettel!

A templomi környezetre való tekintettel kérjük, hogy csak az utolsó műorszám elhangzása után tapsoljanak. Figyelmüket, megértésüket hálásan köszönjük.

A műsor két nagy részét **Déri András** orgonajátéka választotta el, amikor Bach „Wen wir in höchsten Nöten sein” c. korálelőjátékát és a „Fuga művészete” sorozatból az I. Contrapunctus-t játszotta. Nagyszerű interpretálásban előadott orgonaműveket hallottunk, köszönet érte!

A koncert első részében preklasszikus szerzők és Haydn művei, a második részében pedig a 20. század eleje és napjaink között született darabok hangzottak el. A Lassus harmóniáival kezdődött műsorban Gesualdo és Schütz művei után **Lotti** 8 szolamú „Crucifixus” c. darabja jelentette számomra a csúcspontot. Az első hangtól az utolsóig tartó feszültség, a Mester és tanítványai közös munkája felejthetlenné tette a koncertet. Ennél a múltal nem lehetett érezni, hogy nem állandóan együttműködő együttest hallunk, és a szolamok annyira egységesek voltak, hogy sok működő kórus büszke lehetne rá, ha előadásukból ez áradna. Tagjaik közül elárulta valaki, hogy mindig adódik egy kórustag, aki egy nehézségen átlendíti társait. Szerintem most nem egy „mentőangyal” adódott, hanem egy „mentőangyalgyülekezet”.

A második részben elhangzó **Poulenc-** és **Reger-**művek között a magyar zeneirodalmat **Bárdos Lajos** „A Földhez” c. Kölcsey F. versére és **Szabó Barna** „Me, me and none but me” (Csak engem röpíts haza, ó halál) c. Dowland szövegére komponált műve képviselte.

Az egész műsor a 30 éven át működő együttes repertoárjának adta keresztmetszetét: annakidején elsősorban preklasszikus és 20. századi műveket hallottunk. Ez bővült a **Gupcsó Gyöngyvér** által kísért Haydn-darabokkal és a legmodernebb művel, **Szabó Barna** alkotásával. Ez utóbbival bizonyította a **Párkai István** által vezetett együttes, hogy az 1993-ban megszűnt Liszt Ferenc Kamarakórus bármikor képes tartalmas szereplésével lebecsülni hallgatóságát.

Kovács Mária

Népzene Szó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

SZÜLETÉS NAP A VASS LAJOS NÉPZENEI SZÖVETSÉGBEN

A zeneszerző, karnagy, népdalgyűjtő, s – főleg – az ország megénekeltetője, *Vass Lajos* súlyos betegen, egy találkozás alkalmával, *Kóka Rozáliát* kérte meg, hogy népzenei hagyományainak egy részét kezelje, s kezdjen vele, amit jónak lát.

1995-ben, *Kóka Rozália*, a mesegyűjtő és -mesemondó, a bukovinai hagyományok ismert őrzője, hirdetője és írója, elhatározta, hogy létrehoz egy szövetséget, amelyet az – akkor már elhunyt –, nagy mesterről fog elnevezni. Így jött létre a *Vass Lajos Népzenei Szövetség*.

Célkitűzése az volt, hogy lehetőséget biztosítson a népdalt, népzenei szerető csoportoknak, szölistáknak a szereplésekre, találkozásokra.

Ez meg is történt, nem csupán „itthon”, hanem határainkon túl is énekeltek a magyarok, s egy-egy összejövételre örömmel jöttek, még akkor is, ha ez nem kis fáradságba, illetve költségbe került nekik.

Beindította a nyári népzenei táborokat, amely pl. Szigligeten, az ország – megkísérlem, a világ – egyik legszebb helyén volt, és van a mai napig is.

2000-ben az Erkel Színház adott otthont mintegy 2000 főből álló rendezvénynek, amely méltó lezárása volt a megalakulásnak, és az öt év sikereinek.

Azután különböző gáncsoskodások, féltékenykedések folytán, *Kóka Rozália* megvált az általa alapított szövetségtől, ezt követően, nagyon nehéz időszakot kellett túlélni.

Ezt nem kívánom részletezni, hiszen most 20 évesek vagyunk, s próbáljuk meg a szépet őrizni, és a mai napok nehézségeit leküzdeni.

Kétéves időtartamú ciklusaink vannak, amelyekből az elsőben zajlanak az elő-, a második évben pedig a középdöntők. Mindezt a második év novemberében, a 6-a utáni hétvégén (névadónk halálának az évfordulója), a **Vass Lajos Népzenei Szövetség Kárpát-medencei Döntője** zárja, ahol ugyancsak három fokozat valamelyikét lehet elérni.

A versenyek után minden alkalommal tanácsot adnak a szakemberek a résztvevőknek, de ezen kívül az év folyamán, – különböző befogadó helyeken –, folyamatosan továbbképzéseket tartunk mind a dalosoknak, mind a hangszeres népzeneészeknek.

Számos kiadványunk jelent meg az utóbbi évek folyamán, ezekben tanácsot, mintát kaphatnak a dalosok összeállításához, de segítséget találnak a színpadi elhelyezkedés, megjelenés, viselet tekintetében is. A versenyek alkalmával, egyéb

népzenei kiadványokhoz is hozzájuthatnak tagjaink, de izléses ruhakiállítással, és vásárlási lehetőséggel is gazdagítjuk az összejöveteleket, a műfajnak megfelelően. Az elért eredményeket hanggal és képpel rögzítjük, amelyből időnként kiállítást rendezünk, hogy az újonnan bekapcsolódók is megismerjék a Szövetség munkáját. De ez arra is jó, hogy visszanezethető legyen egy-egy esetlegesen kérdéses műsor vagy műsorszám. Számptalan alkalommal hívják fel telefonon szakembereinket, hogy valamely problémájuk megoldásában kérjék ki véleményüket. Tehát őszinte, jó légkörben dolgozhatunk, a legszebb összefogással. Ám, a közelmúltban súlyos veszteség érte Szövetségünket, mert elvesztettük dr. *Olsvai Imrét*, szakmai elnökünket és *Nagy Lászlót*, az egyik elnökhelyettesünket.

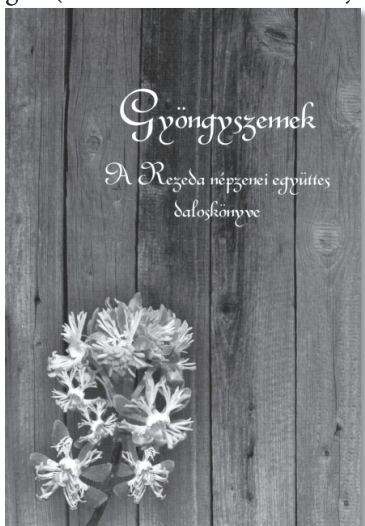
Nagy gondot jelent az anyagi nehézségek leküzdése, hiszen 3 éve nem kaptunk működési költséget. Szakembereink ingyen vagy időnként, csak nagyon szimbolikus összegért dolgoznak.

Feltétlenül írnom kell – minden „tilalom” ellenére, *Horváthné Bakos Ilonáról*, az egyik elnökhelyettesünkről, másként nem lehet róla beszélni, mint a legnagyobb szeretettel és tisztelettel, mert ő a Szövetség lelke. Minden nehézséget leküzd, pénzhányt, program összeállítást, helyszíneresést, kapcsolattartást a határainkon kívüliekkel, utazásokat, utaztatásokat stb. A legnagyobb alázattal szerénységgel és tudással végzi munkáját, hosszú évek óta, teljesen önzetlenül, ellenszolgáltatás nélkül...

Most azonban, csak örülni szabad ennek a szép évfordulónak. A legjobbak bemutatkozásában gyönyörködhattunk, csoportok, szölisták mutatták meg, milyen kincseket jelent a magyar népzene, és milyen érték, hogy több ezren lehetünk őrzői e nagyszerű örökségnek. *Budaörs* nagylelkűségének köszönhetően, a szép *Jókai Mór Művelődési Központban* volt a műsor, a kedves *Piros Rózsa* Dalkör remek háziasszonyi közreműködésével.

A *Vass Lajos Népzenei Szövetséget* megtisztelte, – mint fővédnök – az *Emberi Erőforrások Minisztériuma*, *Közösségi Művelődési és Művészeti Főosztály* vezetője; *Szedlacsek Emília*, aki szívből és szívhez szólóan beszélt a népzeneiről, annak ápolásáról, továbbviteléről.

Szép kezdete volt a napnak *Vass József*

megnyitója után *Juhász Erika és Koczka Andrea* (művésztanár és volt tanítvány) énekes- kobzos kettőse. A Szövetség vezetőségének zenészeit *Széles András* citeraművész képviselte, óriási sikerrel. Nagy örömünk volt *Nemes István* vezetőségi tagunk, mindig meglepetést jelentő versmondásában. A Szövetség első 5 évéről *Kóka Rozália*, a folytatásról jómagam, a jövőről pedig szakmai elnöktársam, *dr. Joób Árpád* beszélt.

Farkas Katalintól már megszoktuk a szép, nyugodt és színvonalas műsorközlést. A feladat új volt *Farkas Mártának*, mint az elhunyt, Nagy László helyett megválasztott másik elnökhelyettesnek, de nagyszerűen állta a sarat.

A nap egyik fénypontja volt, hogy a Szövetség újonnan alapítva, első ízben adhatott ki „Vass Lajos Emlékplakett”-et (*Dr. Domonkos Béla* szobrászművész alkotása), *Mónus Ferencnének*, Kecskemétről

és *Szabó Lászlónak*, Nyíregyházáról; „...elismerés a néphagyományok ápolásáért, a népzene területén végzett, több évtizeden át tartó elhivatott szerepvállalásért, kimagasló tevékenységéért.”

Méltatlan lenne kiragadni a fellépőkből néhányat, hiszen mindenki a legjobbak közül hozta a legjobbat, a legszebbet. Mégis – név nélkül –, hagyomondjam el, hogy a Felvidék (Zoboralja), Délvidék, Erdély, Kárpátalja megszólalásában is gyönyörködhetünk mindannyian, természetesen, nem kisebbítve a honi dalosainkat, zenészeinket sem.

Dr. Gerzanics Magdolna

a Vass Lajos Népzenei Szövetség szakmai elnöke

„KÍVÜL ARANYOS, BELÜL KEGYELMES”

Hálatelt sorok Erdélyi Zsuzsanna néprajztudós életéért

„Nyisd meg, Uram, nyisd meg,
A te szent kapudat,
Te szent kapud előtt,
A Te szent ajtódat!”

Erdélyi Zsuzsanna a magyarországi néprajzi gyűjtések bölcsőjénél bábáskodó Erdélyi János irodalomtörténész unokajaként és a hasonló elhivatottságú és foglalkozású Erdélyi Pál egyetemi tanár lányaként látta meg a napvilágot Komáromban, 1921-ben. Magyar, olasz és filozófia szakot végzett a Pázmány Péter Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1940–1944 között, ezáltal kötődött Karunkhoz első alkalommal. A Római Egyetem és a Santa Cecilia Zeneakadémia ösztöndíjasa bölcsészettudományból doktorált, majd az első női külügyérként dolgozott, ahonnan 1948-ban politikai okokból elbocsátották. Az akkor már világhírű Lajtha László (1892–1963) zeneszerző, tanár, karnagy és népzene gyűjtő kutatócsoportjában textológaként dolgozott 1953-tól kezdve. A somogyi Nagyberényben, 1968. december 17-én a 98 esztendő Babos Jánosné Ruzics Rozáliától hallotta meg a rendkívüli szépségű, középkori eredetű, műfajában ez idáig soha, senki által nem kutatott imádság-típust. Idézzük e nagyberényi alapszövegtől csak néhány szóban eltérő perenyei változatot:

Narázetbeli Jézus, zsidóknak királya,
Veszédelemben lévő forgóknak Istené,
Megtetősült Szent Ige,
Ne hagyjál bűnben elveszni.
Szent Isten,
Szent erős Isten,
Szent halhatatlan Úristen,
Könyörülj rajtunk.
Hét kereszt alatt lefekszünk,
Hét kereszt alatt fölkelünk.
Őrizz angyal éjfélig,
Boldogságos Szűz Mária veradtig,
Jézus Krisztus mindétig.
Hogy gyarló testünk nyugodjék,
De szívünk el ne aludjék.
Hogy téged mindenkor lásson,
Mindén gonosz távoztasson.
Minket az angyal őrizzen,

Szent keresztjével megjegyzzén,
Sátán tőlünk elménjén,
Jézus maga velünk légyen.
Malasztnak anyja, Mária,
Irgalmasságnak Szent Anyja,
Légy lelkünk oltalmazója,
Végórán befogadója.
Istennek hív Szent Angyala,
Engem őrzésed alá
Az Úr kegyelmességéből,
Bizattam anyám méhéből.
Világon látogass,
Őrizz, vezérelj és támogass.
Fe(h)ér rózsza Mária,
Gyönggyel gyökerezzék,
Aranyat virágozzál.
A mi házunk négyoszlop,
Négy szép angyalok forogjatok,
Négy szép angyalok öröködjétek.
Keresztek forogjatok
Boldogasszon ágyába,
Ábrahám kebelébe.
Hét szülte világot,
Világ szülte Szent Annát,
Szent Anna szültő Máriát,
Mária szültő Szent Fiát,
Világ megváltóját.
Kitekintek napkelet felé,
Ott látok egy szép templomot,
Kívül aranyos,
Belül irgalmas.
Benne vagyon Krisztus Urunk
Térdig vérbe,
Könyökig könnybe.
Méne Jézus Paradicsom felé,
Vasszegekkel szegeznek,
Vasvesszőkkel vesszőzik.
Három csöpp vére lecsöppenik,
Szent angyalok fölszedik,
Arany tányérba teszik,

Lórikomba felviszik,
Krisztus Urunk elejbe teszik.
Krisztus Urunk azt mondja,
Sem tréfa, sem játék,
Ki ezt az imádságot napjába
Kétszer elmondja,
Hét halálos bűne bocsáttatik.

Az általa felfedezett és az MTA Néprajzi Osztályán 1970. február 11-én bemutatott, majd elsőként az Új Írás 1970. szeptemberi számában közkinccsé tett műfaj az archaikus apokrif népi imádság elnevezést kapta. Mezey László történész, Holl Béla irodalomtörténész és Pais Dezső nyelvész korreferálták. A műfaj lényege: a késő középkor és a barokk kor, elsősorban ferences kolostori irodalmának elmélkedései, prédikációi, misztériumjátékai maradtak fenn lírai, néha párbeszédese, összességében töredékes formában a nép körében. Fő témájuk Jézus Krisztus és Szűz Mária együttszenvédése, a pénteki nap hangsúlyos szerepe, amit az imádkozó asszonyok még hosszú évszázadok távlatából is megrendülve mondtak el. A „térnyig vérbe, könyökig könnybe, színye szomorodva, szén verit verítve” fogant Mária-síralmakban gyakran az énekes asszonyok saját, édesanyjai fájdalomra jutott szakrális magaslatoakra, hiszen „égen megyen egy madár, / nem madár, szárnyas angyal, / szárnya alatt szent ótár, / szent ótárban igaz hit, / igaz hitben Boldogasszony.” Kisboldogasszony, advent és karácsony „szent aranygyos” hajnalain „ég szülte földet, / föld szülte fát, / fa szülte ágát, / ága szülte bimbaját, / bimbaja szülte szent Annát, / Szent Anna szülte Máriát, / Mária szülte Krisztus Urunkat, világ Megváltóját.”

A nagyberényi leletet követően, Nagy Gáspár költő szavát idézve „imahalló Zsuzsanna” szakadatlanul, mintegy négy évtizeden át e műfaj gyűjtője, rendszerezője, forráskutatója, közzétevője; tudományos és népszerűsítő előadások százaival a szó klasszikus értelmében vett tanítója lett az egész magyar nyelvterületen. A Néprajzi Múzeumban, majd az MTA Néprajzi Kutató Csoportjában, 1989-től a **Keresztény Értelmiségi Szövetség** alapító tagjaként végzett munkája és tanítványai révén közel ötvénezer archaikus népi imádság-szöveggel rendelkezünk az egész magyar nyelvterületről. A nemzetközi téren is emblematikus jelentőségűvé maga-

sodott, először 1974-ben kisebb, majd 1976-ban közel 800 oldal, 1999-ben 1100 oldal terjedelemben megjelent könyvének, „Hegyét hágék, lőtőt lépék...” címét idézve: hegyet hágott és lőtőt lépett – a 10 kilós Uher-magnót éveken át vállán cipelve és minden ellenállást legyőzve – annak érdekében, hogy a legelhagyatottabb falvak (testi szemmel) legerőtlenebb asszonyaihoz, valójában élő kódexlapjaihoz is eljusson, és tőlük a 24. órában megörökítse a messzi évszázadokból származó imádságokat, ráolvasásokat, az egész egyházi életet átfogó népénekeket, kántálókat és legendaballadákat. Emellett számos kéziratos énekeskönyv, ponyvanyomtatvány, az egyéni, családi és közösségi áhítathoz tartozó szakrális tárgy (rózsafüzér, szobor, szentkép, stb.) köszönheti Erdélyi Zsuzsannának fennmaradását. Ezekből a tárgyi leletekből hozta létre a **Népi Vallásosság Gyűjteményt** Esztergomban, 1980-ban. Az általa méltán nagyra értékelt, iskolamesterek és előénekesek által papírra vetett népi vagy félnépi kéziratos énekeskönyvek közül gyűjteményében a legkorábbi darab a vasi Kenyeri községből, 1708-ból való, legkésőbbi példánya a 20. század közepéről őrző népünk páratlan és pótolhatatlan irodalmi, zenei és kegyességtörténeti értékeket hordozó, őszinte, ma is csodálatot keltő, tiszta lelkiiséget hordozó áhítatát. Közülük sok szöveget tett közkinccsé folyóiratcikkeiben. Gyűjtési felhívásai nyomán ezrével érkeztek és nyíltak meg – a borítékon egy alkalommal „Dr. Gyűjtő Zsuzsanna – Budapest” címzésre – a kemény emberi sorsok leírásával együtt, Pais Dezső nyelvész szavaival élve, addig „terra incognita”-ként élő fohások.

Erdélyi Zsuzsanna a hazai nemzetiségek, továbbá több európai nép körében végzett gyűjtést. Terepen és külföldi könyvtári kutatással Írországtól a calabriai albánokon keresztül Grúziáig találta meg a magyar szövegek párhuzamait. Ennek gyümölcseként 2001 óta az „**Aki ezt az imádságot... Élő passiók**” című könyvében 20 nemzet archaikus imádságait olvashatjuk.

Erdélyi Zsuzsanna húga, T. Erdélyi Ilona professzor asszony magyar szakos, nappalis és doktorandus növendékek százait oktatta és nevelte az elmúlt két évtizedben Karunkon. A PPKE BTK piliscsabai Campusán Erdélyi Zsuzsanna két alkalommal tartott előadást: az Újkori Történeti Tanszék nevében meghívásomra 2002. március 20-án a Quaestura teltházás Dísztermében három és fél óras előadásával bilincselte le hallgatóit, akik ezek után még közel két órán át kérdeztek a magyar néprajztudomány mindig közvetlen és egyúttal határozott stílusú nagyszonyját. Másodszer „**A ferences lelkiség hatása az újkori Közép-Európa történetére és kultúrájára**” című nemzetközi művelődéstörténeti szimpózium plenáris ülésén, 2002. október 14-én tanított minket a Stephaneum Auditorium Maximumában. A népénekeket tárgyaló II. lelkiségtörténeti konferenciára 2009. április 24-én nem tudott eljönni, kérésére jelen sorok íróját érte a megtiszteltetés, hogy előadását felolvashatta. Ennek ellenére elköltözéséig megállás nélkül, változatlan küldetéstudattal és friss elmével dolgozott. Amikor idén január 10-én, 94. születésnapján megköszöntöttem és hogylétéről érdeklődtem, ezt válaszolta: „Aranyos fiam, kicsit fáradt vagyok, már megint éjjel egy óráig dolgoztam!”

A számos más kitüntetés mellett Hamburgban Népművészeti Európa-díjjal (1983), Palermóban a Pietré-díj arany fokozatával (1996), Magyar Örökség Díjjal (1998), II. János Pál pápa levelével (2001), Kossuth-díjjal (2001), a Magyar Művészeti Akadémia Nagydíjával (2014) és a Nemzet Művésze (2014) kitüntető elismeréssel jutalmazták Erdélyi Zsuzsannát. Az általa gyűjtött és klasszikussá tett fohásokat templomban soha nem imádkozták, nemzedékről nemzedékre, nagyanyáról unokára öröklődtek. Belőlük hit, megtartó erő, érték, lelki mélység és lírai szépség sugárzik. Anyanyelvünk, kultúránk és lelkiségünk egyedülálló gyémántdarabkái ezek a fohások, amelyekből – reményeink szerint – még hosszú évszázadokon át táplálkozhat nemzetünk és az emberiség.

Esti imádság (Perenye, Vas m.) szavaival búcsúzunk Isten ajándékától és a Boldogasszony követőtől, aki 2015. február 13-án adta vissza lelkét Teremtőjének:

Uram, Jézus Máriám,
Szent őrzőangyalom,
Őrizz meg az éjszakának idejében,
Tűztől, víztől, hirtelen haláltul,
Lefekszem az én ágyomba,

Mint egy álom, koporsómba,
Engem az angyal őrizzen,
Szent kereszttel megjegyezzen,
Jézus maga velem légyen.
Ó, Jézusom, nekéd élek,
Ó, Jézusom, nekéd halok,
Tied vagyok élve,
Tied vagyok halva, ámen.

Erdélyi Zsuzsanna lelke üdvéért a Budapest-belvárosi Egyetemi Templomban 2015. március 11-én mutattak be engesztelő szentmisét. Végző búcsút március 12-én vehettünk Budán, a Farkasréti temetőben.

Medgyesy S. Norbert

egyetemi adjunktus
(PPKE BTK Újkori Történeti Tanszék, Piliscsaba)
A kép forrása: www.librarius.hu, 2015. február 23.

SZATHMÁRY KÁROLY EMLÉKÉRE

Szathmáry Károly neve több mint félévszázada egybeforrt a Hajdúszováti Kodály Énekkar nevével. A fiatal kántortanító 1947-től vette át Hajdúszovátot a kórus vezetését. Az egykori férfikari Dalárda mellé önálló Nőkart szervezett, majd Vegyeskarrá alakította együttesét.

A fiatal karnagy a Debreceni Református Kollégiumi Tanítóképzőben neves zenészeknél tanult, és igen alapos feltöltődést kapott a kodályi szellemiségből. Kórusának műsorán a népdalok, Kodály bicíniumok és kórusművek megtanulása, előadása nagy hatással volt a Vegyeskar munkájára. Elhivatott lelkesedésük arra biztatta a kórust és karnagyát, hogy kéréssel fordultak Kodály Zoltánhoz, a neves zeneszerzőhöz, a magyar kóruskultúra felvirágoztatójához, hogy nevét felvehessék. Egyedi és ritka esemény volt ez, az 1947-48-as esztendőben, hiszen a Mester ritkán adta hozzájárulását. De az énekesek vállalták az igényes és színvonalas zenei munkát, amivel példát mutattak saját környezetükben és országos ismertséget szereztek.

Másodszori kérésük eredményeként – 1948 május 7-én kelt levelében – Kodály Zoltán megadta hozzájárulását. Így Magyarországon elsőként vehették fel Kodály Zoltán nevét. 1948-óta a kórus neve: Hajdúszováti Kodály Énekkar.

1963-ban Kodály Zoltán személyesen is meglátogatta a kórust, a naplóba írt bejegyzése: „*Örömmel hallottam a kórus szép fejlődését. Kívánom, hogy nőjön felfelé minden akadály ellenére, bizonyítsa, hogy ilyet is tud a magyar falusi nép.*”

Szathmári Károly külső megjelenítési formában is erősítette a kodályi emlékezést. Kezdeményezései mind hozzájárultak Hajdúszovát kulturális emlékeihez. A Művelődési Ház elnevezése, az ott elhelyezett réz dombormű (Somogyi Árpád alkotása), Kodály Zoltán látogatásának alkalmából elhelyezett emléktábla, és az épületben elhelyezett bronz szobor (Györfi Lajos alkotása). És egy Emlékszoba kialakítása a református templom bástyafalának toronyszobájában ahol közel 100 éve, szorgosan gyűjtögetett anyagot rejt a kis terem.

Idézünk Kodály Zoltánné 1982-ben tett látogató

tása alkalmával tett naplóbejegyzéséből:

„*Örömmel osztom meg Kodály Zoltán nevének viselését a hajdúszováti művelődési házzal, kívánom, viseljék büszkén ezt a nevet, és egyben felelőséggel a jövőre nézve, ...Egyúttal kívánom, hogy a ház továbbra is otthona lehessen annak a csodálatos munkának, amelyet a Kodály Kórus az épület falai között kifejt.*”

A 21-ik század nem maradt adósa ennek a kívánságnak.

Hajdú Kórustalálkozó címmel a Hajdúszovát Kulturális Fejlődésért Közhasznú Egyesület 2009-től évente rendez dalos találkozót kórusok és népdalkörök részére a Hajdúszováti Kodály Zoltán Művelődési Házban. A programra Kodály Zoltán születési évfordulójához közeli időpontban december elején kerül sor. A program a Kodály dombormű és emléktábla megkoszorúzásával és közös énekkel kezdődik, majd a színházteremben folytatódik a műsor.

Célja a helyi kodályi hagyományok megőrzése, minél szélesebb körben kiterjeszteni és megismertetni a kodályi örökség jelentőségét. E találkozók kiváló szervezője és rendezője az Egyesület elnöke: *Nagyné Juhász Éva*. Évente közel tíz együttes vett részt ezeken az ünnepélyes kórustalálkozókon.

Reméljük és bízunk benne, hogy igazi hagyományt tudnak teremteni, s az egész megye dicsőségére vállalhatják büszkén a helyi szellemének rendkívüli jelentőségét. Kodály Zoltán szellemét és gondolatait megőrizve: „*nem elég ha magunknak dalolunk, szebb, ha többen együtt-dalolnak és megszólal a nagy harmónia.*”

Az előző esztendőben még a Hajdúszováti Kodály Énekkar is szerepelt, és itt köszönhetjük Szathmári Károly neves karnagyot, akit még sokan jól ismertünk. Majd azt követően már csak vendégként jelent meg kedves feleségével együtt.

A VI. Hajdú Kórustalálkozón 2014- december 6-án Szathmári Károly az énekkar nyugalmazott karnagya a rendezvény Díszvendége volt. 89. születésnapja alkalmából köszöntötték, A Zagyva László Vegyeskar, Berkesi Sándor: Jöjjetek Krisztust dicsérni c. művével, majd közösen énekelte valamennyi résztvevő, szeretettel és tisztelettel köszöntve a karnagy urat.

Sajnos az évtizedek múlása elveszi az emberi erőt, e Találkozón már csak rövid ideig tudott résztvenni, elbúcsúzva az énekesektől, korán távozott. Néhány hónap múlva 2015 áprilisában, 90-ik évében hosszú és tartalmas életétől is búcsút véve Szathmári Károly örökre távozott.

Emléke szívünkben él. Nyugodjék békében!

Márkusné Natter-Nád Klára

„... az iskolai- és kórushangképzés kérdései a mai napig megoldatlanok.”

„Teljesen hiányzik a képzésből a különböző korosztályokhoz alkalmazható csoportos hangképzés módszertana.”

„A beénekléseket a kollégák főként az itt-ott hallomásból hallott gyakorlatokból, esetlegesen állítják össze.”

„... a hangképzés az egyik, ha nem a legfontosabb terület az énekhanggal foglalkozók, énekeltek számára.”

Az idézetek Dr Erdős Ákos: Gondolatok az iskolai- és kórushangképzés „időszerű” kérdéseiről (Parlando 2015./1.) című cikkéből valók.

A fentiek alátámasztására nem a magam többször hasonló tárgyú cikkét hozom fel, hanem egy konkrét példát.

Kodály Öregek c. kórusművének egyik legfontosabb pillanata a „No, gyere, tedd le,” első megjelenése. A puha piano akkord megszólalása katartikus hatású.

Az alsó három szólam gond nélkül meg tudja oldani, mert nekik kényelmes fekvésben van. A szopránnak azonban nehézségei lehetnek, mert a kicsit is vastagabb hangú (drámai szoprán felé hajló) énekeseknek problémát okozhat ebben a magasságban a piano indítás. De a többieknek is, ha nem párosul teljes ajakkerekítéssel a „no” szócska o hangzója, akkor szűkül a torkuk, nem is lesz maradéktalanul tiszta, s könnyen megnyekkenhet az indulás. Ugyanakkor, aki gondosan formálja az „o” hangzót, de ebben a formálásban a garatizmok némelyike is részt vesz, akkor szintén nem szárnyal szabadon a hang, s az előbbi veszélyek ugyanúgy fennállnak. A karnagy lágy mozdulattal avizál (ezt mindenki jól megtanulja, hogyan kell), ennek ellenére az akkord indítása vagy sikerül, vagy nem. Többnyire nem, s a varázslat elmarad.

Ennek a puha indításnak a sorsa többnyire már az „Élet katlanban...” kezdetű unisono fokozásánál eldől. Ha itt a crescendo torkolással párosul, akkor az a magas fekvések szépségét, minőségét mondhatni tönkre teszi. De nagy figyelmet kell fordítani az igen mély fekvésű „És rabok ők már...” kezdetű részhez is, ahol természetesen nem szól eléggé a szoprán, nem hallják magukat jól, ezért torokkal kicsit rásegítenek, ami ugyanúgy veszélyezteti a későbbi magas részek hangminőségét.

Ha egy hangszeresnek nehéz futamai vannak a játszandó darabjában, akkor azt kiemeli a szövegkörnyezetből, és célravezető segédgyakorlatok igénybevételével technikailag kigyakorolja az adott részt, s mikor már tudatosan képes irányítani a megfelelő izmait, s hozzászokik a szükséges mozgásformákhoz, akkor visszahelyezheti a folyamatba a kiragadott részt.

Ez a fajta gyakorlás lenne kívánatos a kórusművek próbafolyamataiban is. A karnagy azonban legtöbbször ad egy még jobb avizót a fenti példában, újra megkísérlik a szép indítást, újra esetleges a siker. Míg egyszer végre sikerül, s akkor úgymond ki van gyakorolva. Talán még hozzátesz valami instrukciónak szánt kívánságot is, hogy milyen legyen a megszólalás, ahelyett, hogy segítséget adna ahhoz, hogy mit kell csinálni az amatőr énekesnek konkrétan a szép, puha indítás érdekében. De jön a fellépés, a vele járó izgalom megint csak torok szűkítő hatású, s mivel a nehéz hely technikailag nem lett megoldva, a sikeres megvalósítás ismét véletlenszerű, esetleges.

Mindenki egyre nehezebb darabokat akar énekelteni, (amelyekhez már nem elég a pusztá lelkesedés és az abból fakadó jókedvű éneklés,) és sűrű fellépések alkalmával sikereket is akar elérni.

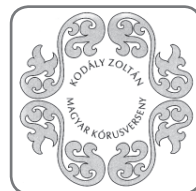
Nem tagadva a jó vezénylet fontosságát – a középnehéz, nehéz darabok előadásának sikere elsősorban a kórustagok énekelni tudásán alapszik, az övéké pedig a karnagyné. Amennyiben a karnagy tisztában van azzal, hogy milyen énektechnikai eszközökkel lehet kigyakorolni a fenti helyet, s a próba nem csak a zenei összerakás perfekcióját célozza, nem csak a művészi kifejezés kívánságlistáján megy végig, hanem időt szán az egyes részletek hangképzés jellegű gyakorlására is, akkor az adott kórusmű hangilag kényes helyei nem lesznek kiábrándítóak, teljes szépségében szólalhat meg a mű, a hallgatónak maradéktalan élményt nyújtva.

Mindezekért elsőrendűen fontos a hangképzés szakszerű vezetésének elsajátítása, ami karvezetők saját éneklésének magas színvonalával kell hogy párosuljon, mert anélkül nem megy. Ugyanakkor azt is meg kell tanulni (módszertan), hogy a saját magánének tanulás ismereteiből mennyit és milyen módon lehet közvetíteni, átadni az amatőr kórustagoknak (gyerekeknek).

„Időszerű” lenne a képzés ezirányú megújulása.

Dr. Bruckner Adrienne

FELHÍVÁS „LEGYEN A ZENE MINDENKIÉ!”

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA
2015. november 19-22-ig

ismét megrendezi a magyar kórusok országos minősítő rendszerének legmagasabb szintű versenyét, a Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusversenyt.
Várjuk azok jelentkezését, akik, együtteseikkel nemzeti kultúránk hagyományait örökítik tovább, a magyar és az európai zeneirodalom értékeinek megszólaltatásával.
Jelentkezési határidő 2015. szeptember 15.

RÉSZVÉTELI FELTÉTELEK

- A Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusversenyen azok a nem-hivatásos énekarok vehetnek részt, amelyek 2012. szeptember 1. és 2015. augusztus 31. között az „Éneklő Magyarország” kórusminősítésen, illetve az „Éneklő Ifjúság” minősítón részt vettek, és legalább ARANY minősítést szereztek. Indulhatnak azok a kórusok is, amelyek nemzetközi versenyen kiemelkedő eredményt (1-2-3. helyezés, arany diploma) értek el.

Minősítés hiányában indokolt esetben elfogadunk

2 évnél nem régebbi felvételt, és a Művészeti Bizottság valamely tagjának személyes referenciáját a kórusról.

Részt vehetnek határon túl működő magyar amatőr együttesek is,

amelyek 2012. szeptember 1. és 2015. augusztus 31. között nemzetközi eredményeket értek el.

A verseny egy forduló. Ha egy kategóriában a jelentkezők száma háromnál kevesebb, a verseny rendezői törölhetik a kategóriát. Ez esetben az együttes egy másik - az összehasonlításra leginkább lehetőséget adó - kategóriában indulhat, és az eredeti kategória kötelező művét énekelheti.

Egy kórus azonos szinten (vagy „A”, vagy „B” szint) több kategóriában is versenyezhet.

Nevezési díj: kategóriánként

KÓTA tagoknak: 50.000 forint

KÓTA tagsággal nem rendelkezőknek: 65.000 forint

A jelentkezés elfogadásáról a Művészeti Bizottság dönt.

SZINTEK és KATEGÓRIÁK

A jelentkező együttesek „A” szinten kötelező mű előadásával indulhatnak az alábbi kategóriákban:

1. Kicsinyek kórusa:

létszám: legalább 30 fő

felső korhatár: 12 év

műsoridő: 6-8 perc

kötelező mű:

Horváth Barnabás 21 Gyermekkar kötetből:

10. Kacsá-úsztató,

11. Kis versek a szélről

2. Gyermekkarok:

létszám: legalább 30 fő;

felső korhatár: 16 év

műsoridő: 8 - 10 perc

kötelező mű: Bárdos Lajos: Rika-rika

3. Leánykarok:

létszám: legalább 25 fő

felső korhatár: 20 év

műsoridő 10 - 12 perc

kötelező mű: Terényi Ede: Resonemus

4. Ifjúsági vegyeskarok:

létszám: legalább 25 fő

felső korhatár: 20 év

műsoridő 10 - 12 perc

kötelező mű: Farkas Ferenc: Pataki diákdalok

5. Egyenemű kórusok (női karok és férfikarok)

létszám: legalább 25 fő

korhatár: nincs

műsoridő: 10 - 12 perc

kötelező mű: Orbán György: O gloriosa (női kar)

Ádám Jenő: Cinegemadár (férfikar)

6. Kamarakórusok

(énekegyüttesek, valamint egyenemű és vegyes kamarakórusok)

létszám: legfeljebb 24 fő

korhatár: nincs

műsoridő: 12-14 perc

kötelező művek:

Szőnyi Erzsébet: Réten szaladoztunk (vegyeskar)

Bartók Béla: Tavasz (egyenemű)

7. Vegyeskarok:

létszám: legalább 25 fő

korhatár: nincs

műsoridő 12 - 14 perc

kötelező mű: Kodály Zoltán: Sík Sándor Te Deuma

A jelentkező együttesek „B” szinten kötelező mű nélkül indulhatnak az alábbi kategóriákban:

1. Kicsinyek kórusa és Gyerekkarok

létszám: legalább 30 fő
felső korhatár: 16 év
műsoridő: 8-10 perc

2. Ifjúsági kórusok (egynemű és vegyeskarok)

létszám: legalább 25 fő
felső korhatár: 20 év
műsoridő: 10-12 perc

3. Női karok

létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

4. Férfi karok

létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

5. Vegyeskarok

létszám: legalább 25 fő
korhatár: nincs
műsoridő: 10-12 perc

Eredmények, díjak:

A zsűri minden résztvevő kórusnak összpontszámot és kérésre szóbeli értékelést ad.

A versenyző együttesek, pontszámuktól függően ARANY, EZÜST, vagy BRONZ oklevelet kapnak.

Az „A” szint ARANY minősítésű kategóriagyőztesei indulhatnak a **Nagydíjért**.

A különdíjak odaítélése - az adományozónak a versenyt megelőző felajánlása után - kizárólag a zsűri döntése alapján történik.

A versennyel kapcsolatos további részletes információk megtalálhatóak 2015. februártól a ZeneSzó c. újságban és a KÓTA honlapján (www.kota.hu)

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége-KÓTA

Budapest, 2014. november 21.

**Csoportos és egyéni énekhangképzési ismeretek
Bruckner Adrienne: Énekelni jó(l)! c. könyve alapján**

Felelős: Dr Vékássy Lászlóné
Cím: 1052. Budapest Vármegye u. 9.
Tel.: 06/20/353-3764
e-mail: vekassy@t-online.hu
NFM eng.szám: 82/51/2012.

A továbbképzés célja:

- A csoportos énekhangképzés korszerű módszereinek elterjesztése, középpontban az énekhangok kezelésének, fejlesztésének felelősségteljes szemléletével.
- A tanárok egyéni hangképzésének fejlesztése, hangki bantartás, munkaképesség gondozás.

A jelentkezés feltétele:

felsőfokú zenei végzettség
Javasolt munkakörök:
zenepedagógus, ének-zenét tanító tanár, tanító, óvodapedagógus

Az ismeretek számonkérésének módja:

- írásbeli beszámoló formájában beéneklési terv készítése adott korosztály számára;
- aktív részvétel kamaranének mini koncerten.

Foglalkozási órák száma: 30 óra

A továbbképzés ideje 2015. első felében:

tanév közben:
- január 10.,17.,24.,31.,febr.7 (jelentkezési határidő: jan.3.)
- febr.28.,márc.7.,14.,21.,28. (jelentkezési határidő: febr.20.)
- ápr.18.,25.,máj.9.,16.,23. (jelentkezési határidő: ápr.10.)
szünetekben:
- jún. 22.,23.,24.,26.,29.,30. (jelentkezési határidő: jún.15.)

A részvételi díj összege: 45.000-Ft

Részvételi díjon felüli költségek: vidékieknek szállás

Helyszín:

Szabolcsi Bence Zeneiskola, Budapest, V. kerület
Vármegye utca 9.

A továbbképzés

• foglalkozik az összes hangképzéssel kapcsolatos pedagógiai kérdéssel (hangképzés szemléletű óravezetés, - kóruspróba, a mutálás problémái),

• tartalmazza a különböző korosztályok beéneklési módszereit, gyakorlatait,

• egyéni (5 óra) hangképzési ismereteket nyújt.

Az előadásokat (17 óra) a gyakorlati mozzanatokról tanultak azonnali csoportos kipróbálása követi 8 óra)

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsen: Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán: Saltzer Géza karnagynál és a Szerkesztőségben

KESZTHELYI RENESZÁNSZ ÉS BAROKK NAPOK

rendezvényei és kurzusai a Keszthelyi Helikon Kastélymúzeumban

2015. július 13 - július 20. Program: Délőtt-délután kurzusmunka, szakmai előadások, este koncertek.

A fő zenei kurzus mellett tánc- és népi énekstílus kurzus társítható.

XXV.

1. Reneszánsz és barokk kórusirodalom-ismeret és karvezetés

Kurzusvezető tanár: **Dr. KUTNYÁNSZKY CSABA** karnagy,
az LFZE rektorhelyettese

2. Blockflöte, fafúvós hangszerek, reneszánsz és barokk előadói gyakorlat

Kurzusvezető tanár: **KALLAY GÁBOR**

3. Reneszánsz és barokk táncok

Kurzusvezető tanár: **ARANYOS ÁGOTA**

4. Régi gitár-, és lantmuzika, reneszánsz és barokk pengetős előadói gyakorlat, kamaramuzsika

Kurzusvezető tanár: **TOKODI GÁBOR**

5. Népi énekstílus- Kurzusvezető tanár: **BODZA KLÁRA**

Részvételi díj: Diák: 40.000,-Ft Felnőtt: 50.000,-Ft

2015-ben a kurzusokat együtt tartjuk, kurzusidő az érkezési és elutazási napon túl 5 helyett 6 nap!

A részvételi díj tartalmazza a kurzus díját, szállást a Kastélyban, reggelit, ebédet és a KÓTA által szervezett esti programokra való belépés jogát.

Jelentkezési határidő: 2015. június 20.

Jelentkezési lap a KÓTA Titkárságon igényelhető, ill. honlapunkról letölthető:
www.kota.hu

Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA

Postacím: 1537. Budapest, Pf.: 406 Tel.: 225-3713

E-mail: kota@kota.hu Vadász Ágnes Mobil.: (36-30) 297-43-14

